

MUZEUM GÓRNOŚLĄSKIE
W BYTOMIU

Nr inw.

8833 II

ŁÓWNA OPIEKUŃCZA

STATUT
NACZELNEJ RADY OPIEKUŃCZEJ
i
RADY GŁÓWNEJ OPIEKUŃCZEJ

REGULAMIN RGO

KRAKÓW 1940
NAKŁAD RADY GŁÓWNEJ OPIEKUŃCZEJ
DRUK W. L. ANCZYCA I SPÓŁKI W KRAKOWIE

KSIĘGARNIA

ANTYKWARIAT

20

Nº 75540

RADA GŁÓWNA OPIEKUŃCZA

STATUT

NACZELNEJ RADY OPIEKUŃCZEJ

i

RADY GŁÓWNEJ OPIEKUŃCZEJ

REGULAMIN RGO

KRAKÓW 1940

NAKŁAD RADY GŁÓWNEJ OPIEKUŃCZEJ

DRUK W. L. ANCZYCA I SPÓŁKI W KRAKOWIE

W dniu 29 maja 1940 zatwierdzone zostały przez Urząd Generalnego Gubernatora dla zajętych polskich obszarów statuty: Naczelnej Rady Opiekuńczej i Rady Głównej Opiekuńczej, oraz Regulamin Rady Głównej Opiekuńczej, które podajemy w tłumaczeniu z niemieckiego oryginału.

8833

STATUT NACZELNEJ RADY OPIEKUŃCZEJ DLA ZAJĘTYCH POLSKICH OBSZARÓW

§ 1

Polską Radę Główną Opiekuńczą, Ukrainską Radę Główną i Żydowską Samopomoc Społeczną zespala w celu ochrony wspólnych spraw w dziedzinie opieki społecznej dobrowolnej:

«Naczelna Rada Opiekuńcza dla zajętych polskich obszarów»
Opieka Społeczna Dobrowolna Polaków, Ukraińców i Żydów.

§ 2

Naczelna Rada Opiekuńcza dla zajętych polskich obszarów składa się z 7-miu członków, z których pięciu należy do Prezydium Rady Głównej Opiekuńczej oraz po jednym do Prezydiów Ukrainskiej Rady Głównej i Żydowskiej Samopomocy Społecznej.

§ 3

Naczelna Rada Opiekuńcza dla zajętych polskich obszarów przejmuje zagraniczne dary, przekazane jej za pośrednictwem Pełnomocnika Niemieckiego Czerwonego Krzyża przy Generalnym Gubernatorze; dba o ich celowe użycie lub przekazuje Radom Głównym.

§ 4

Plany rozdzielcze Naczelnej Rady Opiekuńczej dla zajętych polskich obszarów winny być zatwierdzone przez Wydział Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna — oraz przez Pełnomocnika Niemieckiego Czerwonego Krzyża przy Generalnym Gubernatorze.

§ 5

Naczelną Radę Opiekuńczą dla zajętych polskich obszarów zwołuje na wspólne zebrania Kierownik Działu Spraw Ludnościowych i Opieki Społecznej w Wydziale Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora.

§ 6

Agendy Naczelnej Rady Opiekuńczej dla zajętych polskich obszarów prowadzi Rada Główna Opiekuńcza.

STATUT

RADY GŁÓWNEJ OPIEKUŃCZEJ¹⁾

§ 1

1. Organizacje polskiej opieki społecznej dobrowolnej zostają zespolone w Radzie Głównej Opiekuńczej. Przynależność do Rady Głównej Opiekuńczej nie narusza samodzielności tych organizacji, których statuty i stan majątkowy pozostają nienaruszone, pominąwszy wypadki, w których za zezwoleniem Wydziału Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora zawarto specjalne porozumienia.

2. Postanowienie to odnosi się również do Polskiego Czerwonego Krzyża w tym zakresie jego charytatywnej pracy, w jakim przyłączył się do obowiązkowej współpracy z Radą Główną Opiekuńczą.

Zagadnienie jego przyszłego stanowiska prawnego, jako członka międzynarodowej organizacji Czerwonego Krzyża nie zostaje przez to naruszone; pozostawia się je późniejszemu unormowaniu.

§ 2

Siedzibą Rady Głównej Opiekuńczej jest Kraków.

§ 3

Rada Główna Opiekuńcza ma następujące zadania:

1. zespolenie wszelkich organizacji opieki dobrowolnej w Generalnym Gubernatorstwie w ramach ujednolitej pracy,
2. wykonywanie ogólnej opieki społecznej,
3. podejmowanie wszelkich kroków celem uzyskania niezbędnych środków dla osiągnięcia celów przewidzianych w statucie,
4. rozdzielanie darów pieniężnych i w naturze między ludność potrzebującą pomocy,
5. organizowanie, utrzymywanie i wspieranie zakładów i instytucji opieki społecznej,
6. współpracowanie z zagranicznymi organizacjami opieki społecznej za pośrednictwem Pełnomocnika Niemieckiego Czerwonego Krzyża przy Generalnym Gubernatorze dla zajętych polskich obszarów.

¹⁾ Według § 1 Regulaminu wyłączna nazwa brzmi po niemiecku: «Polnischer Hauptausschuss», zaś po polsku: «Rada Główna Opiekuńcza».

§ 4

Wymienione w § 3 zadania Rady Głównej Opiekuńczej dotyczą jedynie ludności polskiej. Wspieranie Niemców, Ukraińców i Żydów, przebywających na terenie Generalnego Gubernatorstwa, nie należy do obowiązków Rady Głównej Opiekuńczej.

§ 5

1. Rada Główna Opiekuńcza składa się co najmniej z siedmiu członków zwyczajnych narodowości polskiej. Przystąpienie członków zwyczajnych wymaga zatwierdzenia Wydziału Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora.

2. Dalsi członkowie, zwłaszcza stowarzyszenia i związki opieki społecznej dobrowolnej, mogą przyłączyć się do Rady Głównej Opiekuńczej jako członkowie wspierający, o ile na to nastąpi zgoda Wydziału Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora.

3. Wystąpienie członka z Rady Głównej Opiekuńczej jest dopuszczalne tylko z końcem roku operacyjnego.

4. Wykreślenie członka może nastąpić przez Zarząd, za zgodą Wydziału Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora, lub też na jego żądanie.

§ 6

1. Zarząd Rady Głównej Opiekuńczej składa się z przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego.

2. Członków Zarządu wybierają każdorazowo, na przeciąg jednego roku operacyjnego, członkowie zwyczajni, wymienieni w § 5, ust. 1.

3. Wybrani członkowie Zarządu muszą być zatwierdzeni przez Wydział Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora.

§ 7

1. Bieżące sprawy Rady Głównej Opiekuńczej prowadzi dyrektor i w miarę potrzeby inne siły pomocnicze, które wyznacza Zarząd (§ 6). Umowy służbowe należy bezzwłocznie zgłaszać Wydziałowi Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora.

2. Na życzenie Wydziału Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora należy bieżące umowy służbowe niezwłocznie rozwiązać.

§ 8

1. Rada Główna Opiekuńcza jest odpowiedzialna za swoją działalność wobec Wydziału Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora i obowiązana jest do udzielania wszelkich wyjaśnień.

2. Plany podziału darów zagranicznych organizacji podlegają ponadto zatwierdzeniu Pełnomocnika Niemieckiego Czerwonego Krzyża przy Generalnym Gubernatorze.

§ 9

Zarząd Rady Głównej Opiekuńczej wydaje regulamin, który wymaga zatwierdzenia przez Wydział Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora.

§ 10

1. Celem wykonania zadań, ciężących na Radzie Głównej Opiekuńczej, zobowiązani są członkowie płacić składki, których wysokość dla każdego członka ustanawia się każdorazowo na przeciąg jednego roku operacyjnego.

2. Dalsze środki Rada Główna Opiekuńcza może otrzymywać drogą subwencji państwowych i komunalnych, darów w pieniądzu i w naturze, zbiorów, loteryj i innych darowizn od żyjących lub drogą spadku. Zbiórki dozwolone są tylko w miejscach ściśle oznaczonych. Zbieranie na listy po domach jest zabronione.

§ 11

Rok operacyjny rozpoczyna się 1 kwietnia, a kończy 31 marca roku następnego. Pierwszy rok operacyjny kończy się 31 marca 1941 r.

§ 12

1. Rada Główna Opiekuńcza tworzy w siedzibie starosty powiatowego (naczelnika miasta) Radę Opiekuńczą. Składa się ona z pięciu członków polskiej przynależności państwowej. Powołanie ich zależne jest od zgody odnośnego starosty powiatowego (naczelnika miasta). Odwołanie członka winno nastąpić, o ile tego zażąda odnośny starosta powiatowy (naczelnik miasta).

2. Rady Opiekuńcze w siedzibach Szeów Okręgów składają się z siedmiu członków, z których dwaj zostają delegowani do Szeów Okręgów jako doradcy.

3. Rady Opiekuńcze obejmują swoim zakresem działania zadania, ciążące statutowo na Radzie Głównej Opiekuńczej.

§ 13

Wymienione w § 12 Rady Opiekuńcze działają w imieniu Rady Głównej Opiekuńczej i nie posiadają własnych praw ani zobowiązań. Rady Opiekuńcze są odpowiedzialne wobec nadrzędnej sobie Rady Głównej Opiekuńczej i odnośnego starosty powiatowego (naczelnika miasta) i obowiązane są do wypełniania ich zleceń.

§ 14

Zmiany niniejszego statutu mają moc prawną tylko wtedy, o ile zostaną uchwalone jednogłośnie przez zebranie członków i zatwierdzone przez Wydział Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora.

REGULAMIN

POLSKIEJ RADY GŁÓWNEJ OPIEKUŃCZEJ

§ 1

Wyłączna nazwa na cały teren Generalnego Gubernatorstwa brzmi: «Polnischer Hauptausschuss» (PHA) «Rada Główna Opiekuńcza» (RGO). Inne oznaczenia są niedopuszczalne. Rady Opiekuńcze używają przy nazwie «Rada Główna Opiekuńcza» odpowiedniego określenia dodatkowego.

§ 2

Celem zewnętrznego oznaczenia siedzib Rady Główniej Opiekuńczej, budynki i biura Rady Główniej Opiekuńczej opatrzone są w szyldy. Zawierają one w niemieckim i polskim języku nazwę: «Polnischer Hauptausschuss» «Rada Główna Opiekuńcza», a w poszczególnych wypadkach bliższe określenie danej placówki.

§ 3

Rada Główna Opiekuńcza podlega łącznie z wszystkimi swoimi oddziałami nadzorowi Wydziału Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna.

O ile Rada Główna Opiekuńcza otrzymuje za pośrednictwem Pełnomocnika Niemieckiego Czerwonego Krzyża dary zagranicznych organizacji do rozdziału, to plany rozdziału wymagają ponadto zgody Pełnomocnika Niemieckiego Czerwonego Krzyża przy Generalnym Gubernatorze.

§ 4

Dla zapewnienia współpracy między opieką społeczną dobrowolną a państwową, zostaje stale wydelegowany referent opieki społecznej dobrowolnej przy Wydziale Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna.

§ 5

(1) Członkowie zwyczajni tworzą Prezydium Rady Główniej Opiekuńczej i każdy z nich obejmuje jednocześnie jeden z następujących zakresów działania:

1. Przewodniczący,
2. Zastępca Przewodniczącego,
3. Rachunkowość,
4. Sprawy zdrowia,

5. Pomoc gospodarcza i pomoc w pracy,
6. Pomoc w wyżywieniu,
7. Zagadnienia personalne i administracyjne.

Za swój zakres działania są oni odpowiedzialni wobec administracji niemieckiej.

(2) Członkowie Prezydium wybierani są przez zebranie członków zwyczajnych (§ 5, ustęp 1 Statutu) i muszą być zatwierdzeni przez Wydział Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna.

(3) Prezydium ustala składki członkowskie (porównaj § 10, ust. 1 Statutu), które wymagają zatwierdzenia Wydziału Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna.

(4) Prowadzenie agend oraz załatwianie spraw bieżących obejmuje dyrektor z dalszymi pracownikami, których przyjęcie określono w § 7 Statutu.

§ 6

Zawieranie umów, dotyczących obiektów o wyjątkowym znaczeniu, wymaga zgody Wydziału Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna. To samo dotyczy podejmowania sporów prawnych w sądach.

§ 7

Tworzenie samodzielnych instytucji opieki społecznej wymaga zezwolenia Wydziału Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna. Do wszelkich pertraktacji przy projektowaniu takich zamierzeń należy zawiadamiać Wydział Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna.

§ 8

W czasie od 3-ego do 7-ego każdego miesiąca winno odbyć się w siedzibie urzędowej Rady Głównej Opiekuńczej posiedzenie zwyczajne Prezydium. Na posiedzeniu tym należy przedłożyć sprawozdanie z czynności z miesiąca ubiegłego.

§ 9

Członkowie zwyczajni (§ 5, ust. 1 Statutu) zatwierdzani są na wniosek Prezydium przez Wydział Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna — i tworzą Radę Nadzorczą, o ile nie są członkami Prezydium. Zbierają się oni na posiedzenia w miarę uznania Prezydium. Na posiedzeniach Rady Nadzorczej należy w szczególności przedkładać i rozpatrywać sprawozdania z działalności.

§ 10

Każde zebranie Rady Głównej Opiekuńczej i posiedzenie Prezydium należy zgłaszać Wydziałowi Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna. Zaproszenie winno być przedtem w porę doręczone Wydziałowi Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna.

§ 11

Z każdego zebrania lub posiedzenia należy sporządzać protokół, który podpisuje przewodniczący obrad. Protokoły sporządza się w języku niemieckim i polskim. Niemiecki egzemplarz protokołu przedkłada się Wydziałowi Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna — przy czym miarodajnym jest tekst niemiecki.

§ 12

(1) Rada Główna Opiekuńcza winna przedkładać co miesiąc, do dnia 2-ego każdego miesiąca, Wydziałowi Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna — sprawozdanie z czynności za miesiąc ubiegły. Sprawozdaniem tym muszą być objęte:

1. Ważne sprawy urzędowe,
2. Projektowanie nowych zamierzeń,
3. Doświadczenia i propozycje dotyczące kształtowania się opieki społecznej dobrowolnej w obrębie Generalnego Gubernatorstwa,
4. Zestawienie udzielonych zapomóg,
5. Wykaz stanu majątkowego i bilans miesięczny.

(2) W ten sam sposób należy przedkładać w przeciągu dwóch miesięcy po upływie roku operacyjnego, sprawozdanie roczne za ubiegły rok operacyjny.

§ 13

Rada Główna Opiekuńcza układa budżet na każdy rok operacyjny. Wymaga on zatwierdzenia Wydziału Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna.

§ 14

Wnioski o subwencje państwowe i gminne oraz od związków publiczno-prawnych należy stawiać wyłącznie za pośrednictwem Wydziału Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna.

§ 15

Rada Główna Opiekuńcza używa pieczęci urzędowej z napisem:

«Polnischer Hauptausschuss» (PHA)

«Rada Główna Opiekuńcza» (RGO).

§ 16

O ile Rada Główna Opiekuńcza wydaje biuletyn, należy go przed oddaniem do druku przedłożyć Wydziałowi Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna. Do wniosku o zezwolenie na druk winno być dołączone tłumaczenie niemieckie.

§ 17

Obwieszczenia, oświadczenia lub artykuły przeznaczone dla prasy, jako też odezwy, publikowane w jakikolwiek sposób, wymagają zatwierdzenia Wydziału Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna.

§ 18

(1) Członkom zwyczajnym Rady Głównej Opiekuńczej oraz Rad Opiekuńczych jak też i doradcom przy Szefach Okręgów zostaną wręczone przez Wydział Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna — legitymacje z fotografiami, zawierające poświadczenia ich działalności w Radzie Głównej Opiekuńczej.

(2) Nadużycie tych dowodów pociąga za sobą dochodzenia karnoprawne i dyscyplinarne.

§ 19

Odrębne oznaczanie członków Rady Głównej Opiekuńczej i jej oddziałów odznakami, opaskami na ramię itp. jest zabronione.

§ 20

Rady Opiekuńcze (§ 22 Regulaminu) w siedzibach Szefów Okręgów składają się z siedmiu członków, z których dwaj zostają delegowani do Szefa Okręgu jako doradcy. Doradcom mogą być zlecone przez Szefa Okręgu specjalne zadania w zakresie opieki społecznej dobrowolnej.

§ 21

Pracę Rad Opiekuńczych należy prowadzić przy odpowiednim zastosowaniu niniejszego Regulaminu z tym, że Wydział Administracji Wewnętrznej w Urzędzie Generalnego Gubernatora — Sprawy Ludnościowe i Opieka Społeczna — zastępuje właściwy starosta powiatowy względnie naczelnik miasta.

§ 22

Zadaniem Rad Opiekuńczych jest wspieranie potrzebujących pomocy, w miarę rozporządzalnych środków w szczególności zaś:

1. niesienie, w razie katastrof żywiołowych, natychmiastowej pomocy przed wkroczeniem pomocy państwowej,
 2. Udzielanie uchodźcom i wysiedlonym pierwszej, lecz nie stałej opieki, do czasu objęcia przez nich nowych placówek pracy,
 3. Umieszczanie w sierocińcach lub rodzinach zastępczych dzieci i młodzieży, których wychowawcy lub opiekunowie zmarli, albo pozabawionych prawidłowego wychowania i pieczy, jako też udzielanie na te cele — w razie potrzeby — pomocy finansowej,
 4. Wspieranie ludności w kuchniach ludowych przez przydział dodatkowych środków żywności lub przez świadczenia pieniężne,
 5. Wspieranie ubogich, bezrobotnych rodzin do czasu otrzymania przez nie zasiłków dla bezrobotnych oraz współdziałanie przy ich zatrudnianiu,
 6. Współdziałanie w walce z nierzędem,
 7. Wspieranie rodzin jeńców wojennych przed zaistnieniem pomocy państwowej,
 8. Zakładanie, utrzymywanie lub wspieranie instytucji opieki społecznej oraz organizacji, służących do wypełnienia tych zadań,
 9. Przeprowadzanie zbiórek, darów pieniężnych i w naturze za zezwoleniem starosty powiatowego w obrębie powiatu względnie miasta,
 10. Stawianie wniosków we właściwych urzędach o udzielenie państwowych i gminnych środków na przeprowadzenie zadań opieki społecznej.
-

